

### **Poslanstvo knjižnice in cilji, ki jih želi knjižnica z načrtovanim nakupom uresničiti**

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper je osrednja območna knjižnica, ustanovljena za opravljanje knjižnične dejavnosti kot javne službe za prebivalce Mestne občine Koper. Naloge območnosti izvaja za obalno kraško knjižnično regijo. Posebne naloge knjižnice za širše območje so: zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij, nudenje strokovne pomoči vsem knjižnicam s svojega območja, koordiniranje zbiranja, obdelave in hranjenja domoznanskega gradiva za svoje območje, usmerjanje izločenega gradivo iz svojega območja. Poslanstvo knjižnice je kontinuirano zagotavljanje dostopa do vseh vrst zapisnega znanja in ustvarjanja najširšemu krogu uporabnikov, prispevanje k intelektualnemu in duhovnemu razvoju okolja in izkazovanje spoštljivega odnosa do kulturne dediščine s kakovostnimi storitvami in dopolnjujočimi dejavnostmi.

Letni načrt nakupu knjižničnega gradiva za leto 2020 temelji na dokumentu nabavne politike knjižnice, splošnih in posebnih kriterijih nabavne politike opredeljenih v dokumentu in nekaterih specifik, ki jih knjižnica predvideva in načrtuje za prihodnje leto in se porajajo v okolju, ki ga knjižnica pokriva.

Na spletni strani knjižnice so javno dostopni:

seznami gradiva kupljenega s sredstvi Ministrstva za kulturo, vključno s tekočim letom

<http://www.kp.sik.si/novo-gradivo-171>

letni načrt nakupa gradiva v letu 2020

<http://www.kp.sik.si/pomembni-dokumenti-177>

Dokument nabavne politike

<http://www.kp.sik.si/pomembni-dokumenti-177>

### **Cilji, ki jim bomo z nakupom knjižničnega gradiva sledili, so:**

- sobivanje z okoljem kot informacijsko, komunikacijsko in promocijsko središče za vse vidike sodobne kulture, kot tudi prostor za aktualne politične, družbene in gospodarske razprave
- spodbujanje opismenjevanja, spoznavanja in uporabe vseh informacijskih virov
- dokumentiranje, posebno s pomočjo domoznanskega oddelka, vseh vidikov sodobne družbe na obalnem in širšem primorskem območju
- promoviranje kulturne dediščine

- javna dostopnost in prepoznavnost katalogov zbirk knjižnice na spletu
- dvigovanje funkcionalne pismenosti in bralne kulture
- racionalno uresničevanje nabavne politike
- dopolnjevanje obstoječih zbirk z novim gradivom
- skrb za razvoj materinega jezika in jezikov okolja
- s promocijo kulture krepi identiteto regije
- spodbujanje pridobivanja novih znanj
- realizacija skozi raznovrstnost, kar omogoča, da vsakega bralca pričakamo na njegovi točki in mu pomagamo narediti korak naprej
- oblikovanje uravnotežene in kvalitetne knjižnične zbirke
- upoštevanje in doseganje priporočenih razmerij
- zagotavljanje enakomerne dostopnosti gradiva v knjižnični mreži
- nakup gradiva za uporabnike s posebnimi potrebami
- uveljavljanje Standardov za splošne knjižnice in smernic Nacionalnega programa za kulturo

Uporabnike bomo vodili k premišljenemu branju in dvigovanju bralne kulture:

- s strokovnim izborom vsebin in tematskih sklopov po bralnih perspektivah
- predstavitvami novitet
- pomočjo in usmerjanjem pri izboru in uporabi gradiva še posebej elektronskih virov za

informacijsko opismenjevanje

- s spodbujanjem branja z akcijami, projekti in aktivnostmi pod okriljem knjižnice
- z nakupom aktualnih in kakovostnih vsebin in posodabljanjem knjižničnih zbirk na raznovrstnih medijih, dostopnih tudi v mreži enot in oddelkov knjižnice, bomo zadovoljevali potrebe vseh prebivalcev na območju.

Posebna pozornost bo namenjena nakupu vsebin, s katerimi imamo kot splošna knjižnica možnost vpliva na preživljanje prostega časa z usmerjanjem k bralni aktivnosti, kar posledično na daljši rok vpliva na širitev osebne kulture in duha posameznikov ter kvaliteto življenja. Zavest in širina duha pa sta edina neodtujljiva, kar danes ljudje še toliko bolj potrebujejo, za velikokrat naporno preseganje neperspektivnih vplivov širšega okolja. Posebno pozornost bomo namenjali gradivu za računalniško opismenjevanje, uporabi elektronskih virov, novim izzivom in prednosti branja elektronskih knjig in ponudbi informacij javnega značaja.

## Vsebinska izhodišča za izgradnjo knjižnične zbirke

Vsebino nakupa bodo na eni strani oblikovali spremljanje izposoje gradiva in zadovoljevanje potreb uporabnikov knjižnice, na drugi strani pa manj izražene in včasih težje prepoznane potrebe potencialnih uporabnikov in dopolnjevanje obstoječih zbirk v skladu z nabavno strategijo knjižnice, ki jo definira in predstavlja dokument nabavne politike. Nakup gradiva bo sledil zagotavljanju medkulturnosti, demokracije, informiranosti, zadovoljevanju interesov vseh starostnih in izobrazbenih kategorij in profesionalne ponudbe aktualnih vsebin. Z izborom kvalitetnih in aktualnih vsebin poljudnega in strokovnega gradiva, priročnikov, serijskih publikacij bomo prebujali vedoželjnost in istočasno usmerjali uporabnike k uporabi informacij na raznovrstnih medijih. Z nakupom poučnih strokovnih vsebin na CD-romih in multimedijskih kompletov za samostojno učenje, z dostopom do podatkovnih zbirk, bomo uporabnike motivirali za vseživljenjsko učenje in nudili podporo pri neformalnem izobraževanju posameznikov. Cilj nakupa in ponudbe vsebin na različnih medijih bo zadovoljevanje pestrih skupin uporabnikov in omogočanje hkratne uporabe gradiva na različnih medijih, podpiranje procesov samostojnega učenja, izobraževanja, usposabljanja, raziskovanja in vseživljenjskega učenja. Vsebina nakupa bo gradivo, ki omogoča oz. nudi:

- na predšolski stopnji spoznavanje predmetov in usvajanje pojmov, razvijanje domišljije, ustvarjalnosti in pozitivnega občutka v stiku s knjigo
- na osnovnošolski in srednješolski stopnji razvijanje domišljije in ustvarjalnosti, razvoj bralnih spretnosti, potreb in navad, širjenje obzorja, pomoč pri šolskih obveznostih, pomoč pri problemih odraščanja, oblikovanja identitete, razvijanje in spremljanje posebnih interesov za zdravo preživljanje prostega časa
- spoznavanje različnih strok in znanstvenih disciplin na različnih stopnjah zahtevnosti
- zadovoljevanje bralnih užitkov v stiku z leposlovnim gradivom različnih zvrsti in žanrov
- pomoč pri formalnih in neformalnih oblikah izobraževanja odraslih
- spoznavanje lokalnega okolja
- širjenje glasbene in filmske kulture
- informacije javnega značaja
- podporo vseživljenjskemu izobraževanju
- pomoč pri organizaciji pristočasnih aktivnosti, razvijanju hobijev
- pomoč pri osebni rasti in razreševanju osebnih težav uporabnikov

Knjižnica oblikuje knjižnično zbirko na osnovi zakonskih podlag in strokovnih priporočil:

- Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice 2018-2028
- Zakon o knjižničarstvu ( Ur. l. 87/01 in 96/02)
- Zakon o lokalni samoupravi (13. čl., 21. čl., 61. čl.) in podrejeni predpisi

- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), Ur. l. 96/02
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic, Ur. l. 29/03
- Slovenske splošne knjižnice za prihodnost: strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013-2020. (2012)
- Pravilnik o razvidu knjižic, Ur. l. št. 105/03
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, Ur. l. 73/03
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah, Ur. l. 88/03
- Pravilnik o izločanju in odpisu knjižničnega gradiva
- Nacionalni program za kulturo
- Standardi za splošne knjižnice (za obdobje 1.5. 2005 – 30.4.2015). 2005
- Manifest o splošnih knjižnicah (1994). Knjižničarske novice (5) 3. Priloga
- Guidelines for collection development policy using the conspectus model. (2001). IFLA
- Odlok o ustanovitvi Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper (Uradne objave, št. 40/00, 30/01 in 29/03)
- Novljan, S. (2011). Navadna knjižnična zbirka. Dostopno: <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-HDPFV2MA>
- Rampih, S. (2010). Nabavna politika v splošnih knjižnicah. Lj.: ZBDS.
- Vilar, P. (2017). Proaktivna splošna knjižnica za bralno pismenost in bralno kulturo. Lj.: ZBDS

Prizadevanja knjižnice za enakost zadovoljevanja ugotovljenih potreb okolja in utemeljitev zastopanosti tematskih oz. predmetnih področij, upoštevajoč kriterije ugotovljenih potreb okolja in zahtevnosti uporabnikov ter cilje lokalne skupnosti

Za okolje, ki ga knjižnica pokriva, so značilni multietničnost, multikulturnost, velika prisotnost mladih in razvijajoče se gospodarske, storitvene dejavnosti in infrastruktura. Po izobrazbeni strukturi je visok delež prebivalcev s poklicno in srednjo izobrazbo, predvsem pa tistih z najmanj višjo ali visoko izobrazbo. Po drugi strani je za okolje značilen visok indeks staranja prebivalstva, ki se hitreje povečuje kot v slovenskem povprečju. Prisotnost brezposelnih in tistih, ki se zaradi lažje zaposljivosti dodatno izobražujejo, je skupina prebivalcev, ki po številu narašča. Knjižnica deluje v okolju kjer je prisotna zahtevnejša kulturna javnost. Raznolikosti okolja bo poskušal slediti nakup s pokrivanjem po eni starani raznolikih segmentov potreb uporabnikov, po drugi strani pa z zajemanjem čim širše palete skupin prebivalcev na različnih stopnjah zahtevnosti. Z usmerjenim nakupom bomo zadovoljevali in spodbujali potrebe po vseživljenjskem učenju, neformalnem in formalnem izobraževanju uporabnikov in aktivnosti prebivalcev v prostem času. Nakup gradiva bo usmerjen k najširšemu krogu prebivalcev, prav tako pa bo pokrival potrebe posebnih skupin uporabnikov.

Z nakupom bomo zadovoljevali naslednje potrebe okolja:

- informacijske

- izobraževalne
- informacijsko opismenjevanje
- potrebe pri organizaciji prostega časa
- permanentnega, vseživljenjskega izobraževanja in osvajanje uporabe novih tehnologij medijev
- potreb po izobraževanju v okviru hobijev, prostočasnih aktivnosti in osebnih interesov
- pomoč pri osebni rasti in razreševanju osebnih težav uporabnikov
- razvijanje spretnosti uporabe materinega jezika in jezikov okolja
- stik s kvalitetno leposlovno knjigo
- kulturne potrebe okolja

Letni načrt nakupa gradiva vključuje za knjižnico značilne aspekte lokalne skupnosti. Pri izgradnji knjižničnih zbirk upoštevamo posebne značilnosti in potrebe mikrookolja posamezne enote oziroma oddelka:

- število potencialnih uporabnikov
- starostno, socialno in izobrazbeno strukturo prebivalstva mikrookolju
- urbani oz. ruralni značaj okolja
- prisotnost ljudi s posebnimi potrebami
- migracijske tokove v okolju
- prisotnost neslovenskih etničnih skupin
- prioritete lokalne skupnosti

Knjižnica je že tradicionalno navezana na Istro in njene zbirke, predvsem domoznanske, ki zajemajo zgodovinsko celotno Istro in, kar zadeva vprašanja italijanske narodne skupnosti, tudi vzhodno Istro ter Kvarner in vsebine, ki se porajajo v zamejstvu. Specifična je struktura uporabnikov domoznanskega oddelka kjer so uporabniki večinoma raziskovalci in študenti, ki črpajo iz gradiva s strokovno domoznansko vsebino. Posebna skrb v okviru nabavne strategije je zato namenjena dopolnjevanju in nadgrajevanju tekoče domoznanske zbirke in posebnih zbirk, ne glede na kraj izdaje in jezik vsebine ter omogočanju vpogleda v raziskovalno in izdajateljsko dejavnost domoznanskih avtorjev in ustanov, vključno z domoznanskimi vsebinami.

Poleg dodatnih sredstev usmerjenih v nakup gradiva za manjšino, načrtujemo nakup iz rednih lokalnih sredstev za prebivalce manjšine, upoštevajoč standard 250 enot/1000 prebivalcev narodne skupnosti, kot tudi za ostalo italijansko govoreče prebivalstvo, ki na tem področju širi svojo kulturo in znanje tudi s poseganjem po knjigah, časnikih in časopisih... z bogatega italijanskega založniškega trga predvsem gradiva z domoznansko vsebino. Nakup vključuje tudi gradivo v jeziku ostalih, v lokalni skupnosti živečih skupnosti: bosanske, hrvaške in srbske, kvalitetnega in najbolj branega, predvsem izvirnega leposlovja.

Povečan indeks staranja prebivalce in višje število upokojencev kot v preteklih letih v vključuje nakup vsebin po katerih najraje posegajo prebivalci tretjega življenjskega obdobja: razvedrilno branje, leposlovnih knjig s povečanim tiskom, gradivo povezano s hobiji uporabnikov knjižnice v tretjem življenjskem obdobju. Višja izobrazbena struktura in visok odstotek zaposlenih v storitvenih dejavnostih pri načrtovanju predvidevata nakup gradiva za zahtevnejšo kulturno javnost, s poudarkom na družboslovnih vsebinah, za potrebe neformalnega izobraževanja zaposlenih, gradiva za učenje slovenskega in drugih svetovnih jezikov.

Del realnosti lokalne skupnosti so brezposelni, ki jih upoštevamo pri načrtovanju nakupa gradiva za njihove izobraževalne potrebe in aktivnosti v prostem času, ki so jim posredno v pomoč. Knjižnica je za del predvsem brezposelne populacije socialno in kulturno zatočišče.

Nakup strokovnega gradiva daje prednost humanističnim in družboslovnim vsebinam. Pogosti uporabniki so študentje, predvsem družboslovnih smeri, ter dijaki okoliških srednjih šol, ki za učenje in študij potrebujejo strokovno gradivo, po drugi strani pa oddelek obiskujejo uporabniki vseh starosti, ki pogosto segajo po poljudnih vsebinah z različnih področij človekovega znanja in po gradivu za aktivnosti v prostem času. Nabava strokovnega gradiva oddelka je posledično usmerjena v pokrivanje različnih stopenj poglobljenosti in zahtevnosti.

### **Zastopanost knjižničnega gradiva različnih vrst, oblik in dostopnost**

Nakup bo vključeval vse vrste knjižnega gradiva. Načrtujemo, da bo uporabnikom iz naslova nakupa na voljo 140 tekočih naslovov časnikov in časopisov v osrednji knjižnici in povprečno 24 naslovov periodičnega tiska na organizacijsko enoto.

Načrtovani prirast in posebej samo nakup glede na vrsto gradiva in primerjalno doseganje slovenskega in IFLA/UNESCO standarda je umeščen v spodnjo tabelo:

VRSTA GRADIVA	NAKUP	SKUPEN PRIRAST	DOSEGANJE STANDARDA
<b>knjige</b>	7360 enot	10250 enot	= 75% standarda IFLE 250 enot/1000 preb.
<b>neknjižno</b>	900 enot	1100 enot	= 66% standarda IFLE 25 enot/1000 preb.
<b>serijske</b>	230 enot	700 enot	
	141 naslovov		standard najmanj 100 naročenih tekočih naslovov je dosežen
<b>Skupaj</b>	8490 enot	12050 enot	
	3000 naslovov	6500 naslovov	

**elektronske knjige** 200 naslovov (BIBLOS)

V letu 2020 bomo kot osrednja območna knjižnica obnovili naročnine na elektronske podatkovne zbirke GVIN, Ius-info, Find-info, Encyclopedio Britannico Library Edition in EBSCO eBook Public Library Collection, dostop do zbirke e - revij in časopisov s portala Pressreader. Načrtujemo, da bo naročnina na podatkovne zbirke tudi v letu 2020 financirana iz sredstev območnosti in doplačilo iz lastnih sredstev v višini 4.000,00 EUR.

Glede na vsebino in podlago zapisov bo nakup poleg tiskanih publikacij usmerjen v pestro ponudbo netiskanih medijev. Člani knjižnice bodo imeli možnost uporabe naročenih elektronskih podatkovnih zbirk z dostopom od doma.

Razširili bomo spletno ponudbo elektronskih knjig s slovenskega knjižnega trga: e-knjižnica Biblos, italijanskega trga s knjižnim in neknjižnim gradivom Media LibrayOnline - MLOL in e-knjigami v EBSCO zbirki v angleškem jeziku, uporabnikom pa postregli z možnostjo izposoje in navodili za uporabo bralnikov.

Del sredstev bomo namenili nakupu starejših serijskih publikacij, ki bodo na voljo v prikladnejši in prijaznejši obliki v digitalizirani obliki. Uporabniki bodo z naše spletne strani dostopali do bogate ponudbe slovenskih in italijanskih časnikov in časopisov.

Nadaljevali bomo z nadgradnjo zbirke notnega gradiva, priročniki za učenje glasbene teorije, glasbenih CD-jev s klasično, etno glasbo, glasbo za sprostitev, glasbo znanih slovenskih izvajalcev predvsem izvajalcev območja za domoznansko zbirko in glasbeno sobo, s ciljem dviga glasbene kulture uporabnikov. Dopolnjevali bomo fond temeljnih knjižnih del s področja filmske kulture in zelo selektivno z nakupom vključevali filmsko gradivo na DVD-jih. Namen zbirke je uporabnike bolje seznanjati s fenomenom filma in njegovim vplivom na različne ravni kulturnega udejstvovanja in ponuditi kvalitetne, nekomercialne filme, s poudarkom na slovenskih in klasikih italijanske filmske umetnosti. Kvalitetno filmsko gradivo na DVD-jih bomo glede na strukturo uporabnikov vključevali tudi v ponudbo na mladinskem oddelku, potujoči knjižnici in oddelku na Markovcu. Z nakupom poučnih strokovnih vsebin na CD-romih in multimedijskih kompletov za samostojno učenje, bomo dodatno motivirali uporabnike za vseživljenjsko učenje in procese neformalnega izobraževanja.

Razširili bomo ponudbo digitaliziranih kulturnih spletnih vsebin, ki bodo uporabnikom na voljo za procese izobraževanja, usposabljanja, vseživljenjskega učenja in raziskovanja. Cilj nakupa in ponudbe vsebin na različnih medijih je zadovoljevanje pestrih skupin uporabnikov in omogočanje hkratne uporabe gradiva na različnih medijih.

## Zastopanost različnih tematskih oz. predmetnih področij

Po tematskih področjih bomo vključevali v fond gradivo z vseh področij človeškega delovanja. Načrtujemo, da bomo z letnim nakupom gradivo glede na področja človeškega ustvarjanja po naslovih vključevali v naslednjem razmerju:

- 4 % znanost na splošno
- 7 % filozofija, psihologija, verstvo
- 9 % domoznanstvo, zemljepis, zgodovina
- 12 % družbene vede
- 11 % umetnost, šport
- 3 % jezikoslovje
- 14 % naravoslovne vede
- 40 % leposlovje

Knjižnica načrtuje glede na jezik nakup 75% naslovov gradiva v slovenskem jeziku, 13% v italijanskem, 9% v angleškem, 2% v hrvaškem in srbskem jeziku in 1% v drugih jezikih (nemškem, španskem in francoskem lažje leposlovje in stopenjska branja, za učenje jezikov, nagrajeni naslovi leposlovnih del in selektivno v vseh ostalih jezikih glede na smernice vključevanja gradiva tudi v fond domoznanskega oddelka knjižnice).

Po vsebini aktualna zbirka za mlade bo z načrtovanim nakupom novih vsebin z različnih področij človeškega ustvarjanja za mlade bralce, pospremljena s strokovno podkrepljeno knjižničarsko vzgojo, prispevala k dvigu kulturne zavesti in izražanja, razvijanju bralnih navad, spodbujanju osebne rasti, čuta za etično, estetsko in duhovno, spoznavanju in razvijanju zmožnosti za uživanje v različnih kulturnih izrazih in tradicijah in razvijanju kritičnega odnosa do njih, razvijanju ustvarjalnosti in samoiniciativnosti otrok in mladine. Vsebine, ki jih knjižnica načrtuje so nekomercialne in otrokom ponujajo zdravo podlago za razvoj. V zbirko na Oddelku za mlade bomo vključevali tudi kvalitetne splošne priročnike o vzgoji in izobraževanju in odnosih v družini za starše in osnovne priročnike za osebno rast s področja psihologije, ki so namenjeni tako mlajši populaciji kot odraslim, ki obiskujejo oddelk zaradi svojih otrok. Po vsebini bo nakup novega gradiva za mladino usmerjen v pomoč pri šolskih obveznostih, poklicnem usmerjanju, interesom mladostnikov, gradivu s tematiko odraščanja, oblikovanja osebne identitete, gradivu za spoznavanje in uporabo informacijskih pripomočkov, gradivu, ki spodbuja bralne navade in vedoželjnost, z bibliopedagoškimi uricami in pestrimi spremljevalnimi aktivnostimi za mlade.

V leposlovno zbirko gradiva bomo vključevali vse literarne zvrsti in žanre z različno stopnjo zahtevnosti in poudarkom na večjem številu izvodov kvalitetnih prevodov in izvornem slovenskem leposlovju. Z nakupom načrtujemo vključevanje aktualnih, kvalitetnih vsebin v vse obstoječe posebne zbirke: v zbirko referenčnega gradiva, filmsko zbirko, referenčno zbirko s področja bibliotekarstva, zbirko knjig za starše na oddelku za otroke in mladino, glasbeno zbirko, domoznansko zbirko, zbirko memoria patriae, zbirko lažjega branja za otroke, zbirko italijanike.... glede na posebne kriterije, ki jih navajamo v dokumentu nabavne politike knjižnice.



Po vsebini se bo nakup poskušal približati IFLA/UNESCO in načrtujemo razmerje 60% strokovnega in 40% naslovov leposlovnega gradiva v vsaki organizacijski enoti, oddelku za mlade in celotni zbirki. Znotraj strokovnega gradiva načrtujemo nakup 80% družboslovnih in 20% naslovov naravoslovnih vsebin. Načrtujemo vključitev 27% naslovov za otroke in mladino.

Zastopanost vsaj 15-ih odstotkov naslovov publikacij v javnem interesu v vsaki organizacijski enoti knjižnice

V vsaki od treh organizacijskih enot načrtujemo 15% naslovov publikacij v javnem interesu katerih izdajo je v zadnjem letu finančno podprla Javna agencija za knjigo.

### **Zastopanost publikacij vsaj 50-ih slovenskih založb**

V letni nakup knjižničnega gradiva bomo vključili publikacije vsaj 50 slovenskih založb.

### **Zastopanost kakovostnih naslovov knjižničnega gradiva**

Nakup bo temeljil na izvajanju nabavne politike skladno z načeli stroke. Oblikovanje kakovostne knjižnične zbirke bo vodilo za vključevanje kakovostnih naslovov v zbirko, kar je za knjižnico ob komercializaciji knjižnega trga dodaten izziv in odgovornost. Nakup gradiva bo osredotočen na kakovostne naslove, ki bodo enakomerno zastopani v vseh oddelkih in enotah knjižnice in predstavljajo 95% vsega nakupa. Zanimljiv delež naslovov bo namenjen literaturi, ki je predvsem razvedrilna, vendar bo tudi ta morala izpolnjevati vsaj najpomembnejše kriterije pri selekciji gradiva.

Kriteriji pri selekciji gradiva za vključitev v zbirko bodo upoštevali:

- skladnost in koherentnost z obstoječimi zbirkami knjižnice
- relevantnost in nivo ažurnosti v odnosu do sodobne kulture
- vrednost gradiva kot dokument svojega časa
- permanentna-trajna vrednost gradiva skozi čas
- povezanost gradiva z lokalno skupnostjo, njeno realnostjo in kulturo
- prisotnost informacij in vsebin v dokumentu, ki jih ni mogoče najti na drugih medijih
- recenzije in kritike
- natančnost, jamstvo in stopnja zaupanja

- stopnja ugleda in prepoznavnosti izdajatelja in/ali založnika, avtorja, urednika, ilustratorja, prevajalca itn.
- vključenost - prisotnost v relevantnih bibliografskih in književnih virih
- renome avtorja, založnika, producenta
- estetsko vrednost
- doprinos k dvigu kulture in zavesti posameznika
- stil pisanja, berljivost, kvaliteto prevoda

### **Aktualnost knjižničnega gradiva**

Aktualnost gradiva bo zagotavljal nakup:

- gradiva, ki prinaša nova znanstvena in strokovna spoznanja
- novih del s področja literarnega ustvarjanja
- posodobljenih prevodov klasičnih literarnih del
- s posodabljanjem referenčnega gradiva
- v knjižnici izvajamo kontinuiran odpis knjižničnega gradiva v skladu s strokovnimi navodili, ki jih je sprejel NUK. S pomočjo strokovnega, rednega izločanja in odpisa zastarelega, uničenega, neaktualnega gradiva..., ki bo v obsegu 50% letnega prirasta nakupa, bomo ohranjali aktualnost in obseg zbirk v okviru priporočenih standardov
- z analizo okolja, ki mu knjižnica služi in upoštevanju utemeljenih potreb uporabnikov knjižnice
- osnovan na spremljanju novosti na trgu in na podlagi ogledov in ocen novega gradiva

### **Dostopnost knjižničnega gradiva**

Posebna skrb bo namenjena uravnoveženosti in raznovrstnosti knjižničnega fonda glede na strukturo in število uporabnikov in enakomerni razporeditvi kakovostnih del in poljudnega gradiva po enotah in oddelkih v mreži knjižnice.

Plan razdelitve enot prirasta gradiva iz naslova nakupa po oddelkih in enotah:

ODDELEK-ENOTA	DELEŽ %	ENOTE
Oddelek za odrasle	40	3391
Oddelek za mlade	14	1200
Potujoča knjižnica	12	1000
Semedela	9	800

Markovec	10	900
Domoznanski	5	400
Ankaran	10	900

Poleg dodatnih sredstev usmerjenih v nakup gradiva za manjšino, načrtujemo nakup iz rednih lokalnih sredstev za prebivalce italijanske narodne skupnosti, kot tudi za ostalo italijansko govoreče prebivalstvo, v skladu s priporočili standarda.

Cilj nakupa gradiva je tudi zadovoljevanje posebnih skupin uporabnikov in skrb za prebivalce na demografsko ogroženih področjih. S povečanim nakupom enot bomo s pomočjo potujoče knjižnice poskrbeli za dostopnost raznovrstnega gradiva tudi v odročnejših in manj razvitih področjih občine in Slovencev v Tržaški pokrajini. Z nakupom prilagojenega branja za mladino in odrasle, zvočnih knjig, knjig s povečanim tiskom, ki so označene z lupo in posebej postavljene na polici VID VISTA, vključevanjem elektronskih knjig in bralnikov za slabovidne, možnim dostopom do elektronskih virov in drugih virov knjižnice od doma, s premičnimi zbirkami v domovih starejših občanov, zavodih, zamejskih knjižnicah na Tržaškem, prilagojeno pomočjo invalidom, starejšim občanom...bomo zadovoljevali potrebe posebnih skupin uporabnikov.

Enako dostopnost knjižničnega gradiva na območju bomo omogočali tudi z brezplačno medknjižnično izposajo med osrednjimi knjižnicami na območju in njihovim končnim uporabnikom. Za končne uporabnike brezplačna medknjižnična izposoja gradiva osrednjih knjižnic območja, uvedena na Obalno-kraškem območju v letu 2012, je spodbudila izmenjavo oz. kroženje knjižničnega gradiva znotraj mreže knjižnic našega območja.

Nakup vključuje tudi publikacije v jeziku hrvaško, bosansko in srbsko govorečih skupin.

### **Sodelovanje knjižnice z drugimi knjižnicami**

Knjižnica Koper opravlja pomembno nalogo pri uravnavanju enake dostopnosti knjižničnega gradiva za vse prebivalce regije. Za območno zbirko pridobiva gradivo z obveznim izvodom, ki značilno opredeljuje identiteto regije in z dodatnim nakupom za območnost zagotavlja povečan in zahtevnejši izbor knjižničnega gradiva s pomočjo sredstev pridobljenih na podlagi Poziva k predložitvi predlogov programov dela in finančnih načrtov za izvedbo nalog osrednjih območnih knjižnic.

Gradivo, pridobljeno iz sredstev območnosti, je namenjeno članom knjižnic celotnega Obalno-kraškega območja: Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper, Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica, Mestne knjižnice Piran, Mestne knjižnice Izola, Knjižnice Bena Zupančiča Postojna in Kosovelove knjižnice Sežana. Z dopolnjevanjem območne knjižnične zbirke bomo za prebivalce Obalno-kraškega območja ohranjali aktualen, širok izbor kvalitetnega knjižničnega gradiva in informacij.

Sodelovanje Osrednje območne knjižnice Koper z drugimi knjižnicami v letu 2019:

- Zagotavljanje povečanega in zahtevnejšega izbora knjižničnega gradiva in informacij

- Koordinacija nabave s knjižnicami območja in drugimi območnimi knjižnicami
- Dopolnjevanje območne zbirke z elektronskimi podatkovnimi zbirkami ob upoštevanju razvojnih potreb širšega Obalno-kraškega območja in smernic ter z obveznimi izvodi v skladu z Zakonom o obveznem izvodu.
- Osrednje knjižnice območja bomo sproti seznanjali z novimi naslovi obveznih izvodov in drugih novosti preko domače spletne strani knjižnice.
- Sodelovanje in koordinacija pri izločanju knjižničnega gradiva iz območja, s ciljem oblikovanja kakovostne območne zbirke, da bo zanamcem ostalo vse, kar je za območje zanimivega in pomembno.
- Uravnavanje dostopnosti knjižničnega gradiva na Obalno-kraškem območju z omogočanjem dostopa na daljavo do elektronskih podatkovnih zbirk ter z brezplačno medknjižnično izposajo med osrednjimi knjižnicami območja in njihovim uporabnikom.
- Sodelovanje s knjižnicami območja z organizacijo izobraževanj (o e-knjigah, domoznanstvu, podatkovnih zbirkah, informacijskem opismenjevanju), promocijo podatkovnih zbirk, pripravo analiz, koordiniranjem skupnih projektov (primorci.si...) in uvajanjem novih storitev (dobreknjige.si).
- Sodelovanje z drugimi OOK-ji in NUK-om z namenom usklajenega razvoja knjižnične dejavnosti.
- Širitev mreže partnerjev, vnašalcev v portal Kamra, njegovo dopolnjevanje in promocija.
- Digitalizacija območnega domoznanskega gradiva in njegova objava na dLib-u in Kamri.
- Razvoj Albuma Slovenije: zasebnih spominov 20. stoletja.
- Knjižnice območja bomo sproti obveščali o poteku dela na področju izvajanja območnih nalog, jih obveščali o novostih iz različnih področij knjižnične dejavnosti, jim nudili strokovno pomoč pri uporabi elektronskih virov, uvajanju novih, sodobnih knjižničnih storitev (nove oblike bibliopedagoškega dela, novi spletni portali Znani Slovenci, Dobreknjige.si, Album Slovenije ipd.), redno bomo spremljali pravilnost delovanja in statistiko uporabe elektronskih podatkovnih zbirk in dostopa na daljavo uporabnikov Obalno-kraškega območja, knjižnicam svetovali pri pripravi letnih statistik ter po potrebi nudili druge oblike strokovne pomoči.
- Svetovanje za vnašanje vsebin na Kamro, Primorci.si.

## **Sodelovanje z zamejskimi knjižnicami na tržaškem:**

Narodna in študijska knjižnica Trst je osrednja knjižnica Slovencev v Italiji. Knjižnično dejavnost za Slovensko narodno skupnost na tržaškem območju izvajajo še Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši na Opčinah, Občinska knjižnica Zgonik, Občinska knjižnica Nade Pertot v Nabrežini, Občinska knjižnica Milje z Oddelkom za slovenski jezik, Knjižnica Dušana Černeta v Trstu (specializirana predvsem za zdomski tisk) in Knjižnica Borisa Pahorja v Proseku.

Domoznanska dejavnost Knjižnice Koper vključuje tudi področje tržaške pokrajine, zato že tradicionalno zbira tudi gradivo, povezano s Slovensko narodno manjšino v Italiji.

Sodelovanje sega na raznovrstna področja:

- Sodelovanje na tradicionalnem srečanju obmejnih knjižnic pod geslom »Knjižnice brez meja«.
- Sodelovanje pri prispevanju vsebin na portal Kamra ter v projektu Primorci.si in Primorci beremo - projektu promocije branja kakovostnega leposlovja slovenskih avtorjev.
- Projekt brezplačnih elektronskih virov za Slovence v Italiji je del širšega projekta Knjige brez meja. Je rezultat dolgoletnega sodelovanja dveh obmejnih slovenskih splošnih knjižnic: Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper ter Narodne in študijske knjižnice Trst. Zamisel o projektu se je porodila iz želje, da bi brezplačno uporabo slovenskih elektronskih knjig in drugih e-virov omogočili tudi uporabnikom slovenske narodne skupnosti v Italiji. V ta namen sta obmejni knjižnici uvedli sistem ene članarine za obe knjižnici.
- Tradicionalno sodelovanje med obema knjižnicama NŠK in knjižnico Koper krepi vse več skupnih projektov. Sodelujeta v projektu izgradnje spletnega biografskega leksikona Primorci.si, Primorci beremo, v projektu digitalizacije starejšega primorskega časopisja ipd.
- Sistem ene članarine za obe obmejni knjižnici: NŠK in knjižnico Koper.
- Za Slovence v Trstu je še posebej privlačen omogočen dostop do brezplačnega in časovno neomejenega dostopa na daljavo iz NŠK preko naše knjižnice do elektronskih podatkovnih zbirk koprške knjižnice. Članstvo v Narodni in študijski knjižnici odpira dostop do brezplačne izposoje slovenskih elektronskih knjig sistema Biblos, paketa izbranih elektronskih knjig v angleškem jeziku ponudnika EbscoHost in dostop do ostalih elektronskih podatkovnih zbirk, ki jih Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper že vrsto let ponuja svojim uporabnikom. Člani Narodne in študijske knjižnice v Trstu jih lahko uporabljajo 24 ur na dan, 7 dni v tednu, 365 dni v letu; za njihovo uporabo jim ni potrebno vsakič obiskati knjižnico v Trstu ali Kopru, saj lahko do elektronskih knjig in drugih podatkovnih zbirk samostojno dostopajo tudi od doma, iz šole, službe ipd.
- Načrtujemo, da bomo v letu 2019 še utrdili sodelovanje in prisotnost s slovensko knjigo med Slovenci v Trstu in zaledju, tako z nakupom kot premičnimi zbirkami in skupnimi projekti. V sodelovanje z Narodno in študijsko knjižnico bomo z nakupom knjig v slovenskem jeziku uporabnikom slovensko knjigo še bolj približali v splošnih knjižnicah Tržaške pokrajine na Opčinah, Zgoniku, Nabrežini, Dolini Miljah in Mladinskem oddelku NŠK. Nakup za zamejske knjižnice na tržaškem se bo osredotočal na kvalitetne in subvencionirane naslove avtorjev slovenskega leposlovja in kvalitetnega prevodnega leposlovja za odrasle in mladino.
- Novo gradivo bo usmerjeno v splošne knjižnice v Tržaški pokrajini:

Knjižnico Pinko Tomažič in tovariši na Opčinah

Občinsko knjižnico Zgonik

Občinsko knjižnico Nade Pertot v Nabrežini

Na oddelek s slovenskim jezikom Občinske knjižnice Milje

Mladinski oddelek Narodne in študijske knjižnice ustanovljen februarja 2014

Občinsko knjižnico Dolina

### **Aktivnosti in storitve Knjižnice Koper za Slovence na Hrvaškem (Istra in severni del Primorsko-Goranske županije)**

- skupaj z Gradsko knjižnico Umag in Gradsko knjižnico Poreč smo uvedli sistem ene članarine za obe knjižnici. Ta omogoča članom Gradske knjižnice Umag in Gradske knjižnice Poreč brezplačen dostop do vseh storitev Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper.
- v Gradski knjižnici Umag, v Slovenskem domu KPD (kulturno-prosvetno društvo) Bazovica (Rijeka) in v Oddelku Červar Porat Gradske knjižnice Poreč vzdržujemo premične zbirke knjižničnega gradiva, namenjene slovenski manjšini, ljubiteljem slovenskega jezika in slovenskim turistom,
- Knjižnica Koper že več kot desetletje sodeluje tudi v večjezičnem in večkulturnem »korpusu« treh dežel (Koper, Poreč, Trst) »Forum Tomizza«,
- skupaj z istrskimi knjižnicami je sodelovanje potekalo pri v oblikovanju IBL – Istrskega biografskega leksikona,
- skupaj z Gradsko knjižnico Poreč sodelujemo na vsakoletnem mednarodnem festivalu »pročitanih knjiga« BOOKtiga,
- s knjižnicami Istre sodelujemo na tradicionalnih srečanjih treh dežel, z geslom »Knjižnice brez meja«, ipd.

Domoznanska dejavnost Knjižnice Koper vključuje tudi področje Istrske pokrajine, zato že tradicionalno zbira tudi gradivo, povezano s Slovensko in Italijansko narodno manjšino na Hrvaškem.

### **Dostopnost do informacij o kupljenem gradivu v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema**

Vse informacije o kupljenem gradivu bodo ažurno dostopne v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema.

## **Promocija knjižničnih zbirk**

Projekt Primorci beremo je že nacionalno znan projekt spodbujanja branja slovenskih avtorjev, ki poteka že od leta 2007. Primorske knjižnice bomo bralce nagovarjale k branju sodobnih slovenskih avtorjev s priporočilnim seznamom proznih del in pesniških zbirk slovenskih avtorjev.

Projekt dobreknjige.si je projekt spodbujanja bralne kulture, promocija kakovostne literature, unovčitev kvalitetnega potenciala knjižničnih zbirk, aktivno sodelovanje uporabnikov v oblikovanju knjižnične ponudbe..., ki smo ga v partnerstvu z Goriško knjižnico Franceta Bevka zagnali v letu 2012. V letu 2015 je bil portal nadgrajen. K priključitvi so bile povabljene še ostale slovenske splošne knjižnice.

Organizirana srečanja in predavanja v knjižnici kot socialno-kulturnem prostoru povezanem z lokalno skupnostjo in aktualnimi temami bodo fokusirana na besedno kulturo in pospremljena z naslovi knjig, imeni avtorjev, zgodbami kot vmesnim povezovalnim členom in fizično prisotnostjo knjige.

Tradicionalno bo knjižnica svoje zbirke in avtorje promovirala na literarnih večernih srečanjih, domoznanske in druge zbirke bodo oživele s promocijo in predstavitvijo na spletni strani knjižnice, zbirke bodo predstavljene na tematskih razstavah gradiva, novosti in priporočilni sezname bodo predstavljeni na spletni strani kjer bodo prav tako predstavljeni vsi dostopni elektronski viri in portali, najzanimivejši in kvalitetni naslovi bodo razstavljeni na policah za novosti, predstavitve zanimivih, vendar manj opaženih knjig, ki smo jih kupili s sloganom npr.: »To morate prebrati« ali »Ne spreglejte«.

Na oddelku za mlade bralce bosta zbirka in bralne navade promovirana na bralnih uricah, urah pravljic, knjižnih kvizih za mlade, v projektih Moja najljubša knjiga, Rastem s knjigo, Berem z Rovko, tematskih razstavah, knjiga bo spremljevalka srečanj in predavanj za otroke in starše.

Z novega vseslovenskega spletnega mesta Dobre knjige.si bodo z vnosom na portal potekale predstavitve dobrih knjig. Uporabniki iz množice gradiva, ki je na razpolago, težko izberejo boljše in kvalitetnejše. Z namigom, opisom bralne izkušnje, oznako priporočamo, si bodo bralci od doma lahko ogledali kvalitetne leposlovne knjige in pozabljene biserčke po žanrih, s priporočili in opisi in rezervirali željeno gradivo. Nova spletna možnost izbire je do bralce vsekakor in končno v primerjavi z dosedanjimi možnostmi, ki jih ponuja COBISS/OPAC, zelo prijazna in privlačna. Poleg vsega omogoča njihovo soudeležbo s komentarji, sestavljanjem seznamov že prebranega in zelenega gradiva...

## **Utemeljenost odstopanj od strokovnih priporočil pri načrtovanju**

Okrnjeno financiranje iz državnega proračuna in sicer višje, vendar že nekaj let stagnirajoče financiranja iz lokalnih virov in višje cene gradiva na trgu na drugi strani, posledično znižujejo doseganje tako slovenskega, kot IFLA standarda. Zato se od doseganja priporočilom in standardom, žal ne približujemo. Možnosti, ki nam jih ponuja realno načrtovana finančna konstrukcija za nakup gradiva za leto 2020, nam ob upoštevanju realne cene na trgu, žal ne omogoča nakupa višjega števila enot, od načrtovanega.

V primeru, da se bo trend financiranja nakupa še zniževal, se bo knjižnica v letu 2020 prilagodila sredstvom za nakup gradiva tako, da se bo trudila ohraniti konsistenten in kakovosten izbor gradiva po prioritetah v skladu z Dokumentom nabavne politike in dala prednost aktualnemu poljudnemu strokovnemu gradivu, izvirnemu leposlovnemu gradivu in kakovostnemu izboru prevodov leposlovja po številu enot in omejila nakup po prioritetah:

1. didaktičnih igrač
2. število naslovov glasbenih CD-jev
3. skrčila bo število naslovov tujejezičnega gradiva
4. število enot in naslovov neknjižnega filmskega gradiva
5. uravnoteženo bo zmanjševanje števila enot strokovnega in leposlovnega knjižnega gradiva v slovenskem jeziku
6. naslovov serijskih publikacij

Višina sredstev nam verjetno ne bo omogočila z nakupom doseganja standarda za knjižno in neknjižno gradivo. Zaradi skromnejše ponudbe kakovostnega neknjižnega gradiva na trgu na eni strani in predvsem za uporabnike zadovoljive, zanimivejše, uporabne in kakovostne knjižne ponudbe na drugi strani, nižji obseg sredstev ne upravičuje zviševanja nakupa enot neknjižnega gradiva, ki ostaja v okvirih 10% nakupa, na račun knjižnega gradiva, za zmanjševanje zaostanka za standardom na prebivalca v zbirki za neknjižno gradivo, za vsako ceno. Pri netiskanih medijih bo prioriteta ponudba elektronskih knjig in podatkovnih zbirk.

Vsebinsko in količinsko bo nakup gradiva potekal z varčevalnim priokusom pod okriljem strokovnih znanj in izkušenj strokovnih delavcev - bibliotekarjev, v skladu z načeli stroke in posluhom za utemeljene potrebe uporabnikov in okolja.